

XV МІЖНАРОДНЫ З'ЕЗД СЛАВІСТАЎ
Мінск, Рэспубліка Беларусь, 20 – 27 жніўня 2013

XV МЕЖДУНАРОДНЫЙ СЪЕЗД СЛАВИСТОВ
Минск, Республика Беларусь, 20 – 27 августа 2013

XV INTERNATIONAL CONGRESS OF SLAVISTS
Minsk, Republic of Belarus, August 20 – 27 2013

Б Ю Л Е Т Э Н Ь

Мінск
2013

П Р А Д М О В А

20 – 27 жніўня 2013 года ў Беларусі ў Мінску праходзіў XV Міжнародны з’езд славістаў. Міжнародныя з’езды славістаў – буйнейшыя навуковыя міжнародныя форумы, на якіх абмяркоўваюцца праблемы гістарычнага развіцця і ўзаемадзеяння славянскіх моў, літаратур, культур і фальклору. Яны праводзяцца кожныя пяць гадоў па чарзе ў розных славянскіх краінах, пачынаючы з 1929 года. У Беларусі такі з’езд праводзіўся ўпершыню. Ён засведчыў статус нашай краіны – Рэспублікі Беларусь – як самастойнай славянскай краіны са сваёй адметнай і арыгінальнай мовай, багатай нацыянальнай літаратурай і культурай, высокім узроўнем развіцця нацыянальнай славістыкі і будзе мець вялікае значэнне для ўсведамлення ролі і значэння гуманітарнай навукі ў XXI стагоддзі, садзейнічаць развіццю гуманітарных ведаў у сучасным інфармацыйным грамадстве, а таксама захаванню і падтрыманню славянскай ідэнтычнасці і пашырэнню ведаў пра славянскія мовы, літаратуры і культуры ў свеце.

У з’ездзе прынялі ўдзел 523 вучоныя-славісты з 34 краін свету: Аўстрыі – 10, Балгарыі – 18, Беларусі – 47, Бельгіі – 10, Босніі і Герцагавіны – 3, Венгрыі – 6, Вялікабрытаніі – 5, Германіі – 40, ЗША – 7, Ізраіля – 1, Іспаніі – 1, Італіі – 16, Казахстана – 1, Канады – 7, Літвы – 10, Македоніі – 8, Нарвегіі – 5, Нідэрландаў – 3, Польшчы – 45, Расіі – 82, Румыніі – 6, Сербіі – 34, Славакіі – 16, Славеніі – 10, Украіны – 44, Фінляндыі – 2, Францыі – 12, Харватыі – 18, Чарнагорыі – 2, Чэхіі – 30, Швейцарыі – 9, Швецыі – 5, Эстоніі – 3, Японіі – 7.

Разнастайнымі былі і формы работы з’езда. Яго праграма ўключала ўрачыстае адкрыццё, пленарнае пасяджэнне, секцыйныя пасяджэнні, круглыя сталы, тэматычныя блокі, пасяджэнні камісій, акрэдытаваных пры МКС, прэзентацыі славістычных выданняў і праектаў. У час працы з’езда працавала выстаўка славістычных выданняў.

На з’ездзе абмяркоўваліся вельмі актуальныя праблемы, як традыцыйныя для з’ездаў славістаў, так і новыя, якія характарызуюць асаблівасці сучаснага стану і развіцця славянскіх моў, літаратур і культур.

Прыемна адзначыць, што многія даклады выклікалі асаблівую цікавасць удзельнікаў з’езда і сабралі шматлікую аўдыторыю. Усё гэта сведчыць, па нашым меркаванні, аб тым, што XV Міжнародны з’езд славістаў здолеў захаваць і падтрымаць высокі навуковы ўзровень гэтага славістычнага форуму і прадэманстраваць асноўныя тэндэнцыі развіцця славістыкі ў XXI стагоддзі.

Удзельнікі з’езда таксама мелі магчымасць азнаёміцца з гісторыяй і культурай Беларусі падчас наведвання музеяў і выставак, а таксама

экскурсій у Полацк, Мір і Нясвіж, Навагрудак і Завоссе, Заслаўе, Дудуткі і Строчыцы.

Работа XV Міжнароднага з'езда славістаў шырока асвятлялася ў сродках масавай інфармацыі, што сведчыць пра важнасць гэтага навуковага форуму і цікавасць гуманітарнай грамадскасці Мінска і Беларусі да праблем сучаснай славістыкі.

У час работы з'езда адбыўся таксама пленум Міжнароднага камітэта славістаў, на якім была вызначана краіна правядзення наступнага XVI Міжнароднага з'езда славістаў у 2018 годзе, а таксама выбрана новае кіраўніцтва і склад МКС на 2013 – 2018 гг.

У дадзеным бюлетэні друкуюцца выступленні, якія прагучалі ў час урачыстага адкрыцця XV Міжнароднага з'езда славістаў 21 жніўня 2013 года, а таксама заключнае выступленне старшыні Міжнароднага камітэта славістаў у 2008 – 2013 гг. Аляксандра Лукашанца пры закрыцці з'езда 26 жніўня 2013 года.

Аляксандр Лукашанец

П Р Э З І Д Э Н Т Р Э С П У Б Л І К І Б Е Л А Р У С Ь

Удзельнікам і гасцям XV Міжнароднага з'езда славістаў

Дарагія сябры!

Шчыра вітаю вас на беларускай зямлі і віншую з пачаткам працы XV Міжнароднага з'езда славістаў.

Славянскі свет – наша агульная духоўная Айчына, якая аб'ядноўвае мільёны людзей. На вучоных-славістаў ускладзена пачэсная місія: берагчы і памнажаць скарбы мудрасці і культуры, садзейнічаць распаўсюджванню ведаў пра славянскія народы. Вы з гонарам выконваеце яе і падтрымліваеце агонь, які запалілі першаасветнікі святыя Кірыл і Мяфодзій.

Сімвалічна, што месцам правядзення юбілейнага форуму абрана Беларусь – сэрца славянскай цывілізацыі, якая ўносіць важкі ўклад у захаванне яе каштоўнасцей і ідэалаў. Беларусы берагуць гэту спадчыну і заўсёды памятаюць аб тым, што толькі разуменне ўнікальнасці кожнай нацыі і яе духоўных здабыткаў не дасць братам-славянам страціць сябе ў глабалізаваным свеце.

Упэўнены, што гэты з'езд дапаможа ўсім нам лепш зразумець ролю славянства ў цывілізацыйным працэсе, аб'яднаць намаганні ў вывучэнні і папулярызацыі гісторыі, моў і культур нашых народаў.

Жадаю вам плённай працы, цікавых дыскусій і абмеркаванняў, моцнага здароўя і невычэрпных сіл дзеля служэння высакароднай справе славянскага адзінства.

Аляксандр Лукашэнка

21 жніўня 2013 года

А Л Я К С А Н Д Р Л У К А Ш А Н Е Ц

Старшыня Міжнароднага і Беларускага камітэтаў славістаў, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

Выступленне пры адкрыцці XV Міжнароднага з'езда славістаў

Шаноўнае спадарства! Паважаныя ўдзельнікі і госці XV Міжнароднага з'езда славістаў! Калегі і сябры!

Я маю высокі гонар ад імя Міжнароднага і Беларускага камітэтаў славістаў вітаць вас у гэтай зале пры адкрыцці з'езда.

1. Славістыка як комплексная навука аб паходжанні і развіцці славянскіх моў, літаратур і культур мае больш чым двухсотгадовую гісторыю. Вялікае значэнне для яе падтрымання і развіцця ў XX стагоддзі адыгралі Міжнародныя з'езды славістаў. Яны праводзяцца ўжо на працягу 85 гадоў і пераступілі мяжу новага стагоддзя.

Тое, што сёння ў гэтай зале сабраліся прадстаўнікі з многіх краін свету на чарговым Міжнародным з'ездзе славістаў, сведчыць, што:

- і ў XXI стагоддзі славістыка захоўвае сваё значэнне як асобнае адгалінаванне гуманітарнай навукі;

- і ў XXI стагоддзі не змяншаецца, а нават узмацняецца цікавасць да славянскага свету, літаратур, культур і моў славянскіх народаў;

- захоўваюць актуальнасць многія традыцыйныя праблемы славістыкі;

- існуе неабходнасць захавання і падтрымання славянскай ідэнтычнасці, а таксама ўзмацнення навуковага супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння;

- ёсць людзі, неабыхавыя да праблем падтрымання і пашырэння ведаў пра славянскія мовы, літаратуры і культуры ў свеце.

Тэматыка і праграма з'езда паказваюць, што пашыраецца геаграфія ўдзельнікаў гэтых міжнародных навуковых форумаў, а новыя рэаліі жыцця сучаснага грамадства ставяць перад славістамі свету новыя праблемы і задачы.

Галоўнае ж заключаецца ў тым, што працягваецца традыцыя правядзення Міжнародных з'ездаў славістаў.

2. Неабходнасць падтрымання традыцый славістыкі і правядзення Міжнародных з'ездаў славістаў у XXI стагоддзі дыктуецца рэаліямі сучаснасці, якая ставіць перад намі новыя праблемы і задачы. Спынюся каротка на некаторых з іх.

2.1. Па-першае, сёння мы павінны канстатаваць факт, што паняцце славістыкі як пераважна кампаратывісцкай навукі істотна пашырыла свой змест. Зараз у кола славістычных праблем усё больш актыўна ўключаюцца пытанні даследавання асобных славянскіх моў, культур і літаратур. З аднаго боку, такое пашырэнне парадыгмы філалагічных праблем, што ўключаюцца ў сферу славістыкі, дазваляе больш поўна і ўсебакова абмеркаваць пытанні развіцця і функцыянавання асобных славянскіх моў, літаратур і культур на шырокім славянскім фоне. Але з другога боку, такое пашырэнне паняцця славістыкі робіць надзвычай актуальнай задачай захаванне і падтрымку менавіта славяназнаўчай кампаратывістыкі, якая на апошніх з'ездах займае ўсё менш прыкметнае значэнне. Пра гэта яшчэ ў 2003 годзе з занепакоенасцю гаварыла акадэмік Зузана Тапалінска на Люблянскім (Славенія) з'ездзе славістаў. Менавіта таму сёння неабходна гаварыць пра падрыхтоўку спецыялістаў у галіне славянскай кампаратывістыкі.

2.2. Па-другое, на рубяжы стагоддзяў мы сутыкнуліся з феноменам істотнага пашырэння славянскай прасторы. Гэты феномен таксама мае два аспекты свайго праяўлення:

- з аднаго боку, інтэнсіўна пашыраецца славянская прысутнасць у неславянскіх краінах, што ставіць на парадак дня вывучэнне шляхоў уключэння славянскіх моў, культур і літаратур у неславянскае культурнае асяроддзе і іх захавання і развіцця ў гэтым асяроддзі;

- з другога боку, відавочным фактам стала на рубяжы стагоддзяў так званае ўнутрыславянскае пашырэнне. Гэта звязана з паяўленнем на карце Еўропы новых славянскіх дзяржаў, што непазбежна прывяло да фарміравання новых славянскіх літаратурных моў, новых славянскіх літаратур і культурнай дыферэнцыяцыі.

Гэтыя аспекты славянскай лінгвакультурнай рэчаіснасці істотна пашыраюць кола і праблематыку славістычнай сацыялінгвістыкі, сацыякультуралогіі і сацыялітаратуразнаўства.

2.3. Па-трэцяе, ва ўмовах сучаснай інтэграцыі і глабалізацыі славянскае моўна-культурнае асяроддзе сутыкнулася з праблемай знешняй моўнай і культурнай экспансіі. У моўнай сферы гэта экспансія праяўляецца ў так званай інтэрнацыяналізацыі – беспрэцэдэнтным ціску міжнародных моў і актыўным папаўненні лексіконаў славянскіх моў вялікай колькасцю іншамоўных запазычанняў, што ў пэўнай ступені звужае ўласныя ўнутрымоўныя намінацыі і мадэрнізацыі і вядзе да нівеліравання нацыянальных асаблівасцей кожнай славянскай мовы.

Акрамя таго, знешні моўны ціск праяўляецца і ў актыўным пранікненні міжнародных моў у цэлы рад камунікатыўных сфер (навукі, бізнесу, спорту і культуры, інтэрнэт-камунікацыі і інш.). Гэты аспект актуальны для ўсіх без выключэння славянскіх моў, у тым ліку і беспраблемных сёння ў камунікатыўных адносінах. У эпоху глабальнай

інтэграцыі і камунікацыі трэба ўсведамляць існаванне рэальнай пагрозы выцяснення славянскіх моў на перыферыю камунікацыі, у сферу фальклорна-культурных асаблівасцей. Такое становішча абумоўлена ў значнай ступені і тым, што і ў XXI стагоддзі славянскія мовы і культуры ў значнай ступені застаюцца знешнеарыентаванымі. Актуальнай задачай сучаснай славістыкі, на наш погляд, з'яўляецца якраз пераадоленне гэтага стэрэатыпа славянскага моўнага і культурнага развіцця.

У сферы літаратуразнаўства і культуралогіі названы аспект, як уяўляецца, набывае характар процістаяння псеўдакультуры і ўмацавання нацыянальна-адметных праяў мастацкай творчасці.

2.4. Па-чацвёртае, у канцы XX – пачатку XXI стагоддзя істотна змяніліся ўмовы сацыяльна-палітычнага жыцця практычна ўсіх славянскіх народаў, што непасрэдна адбілася на развіцці славянскіх моў, літаратур і культур, на змене стэрэатыпаў гэтага развіцця, унесла новыя тэмы і праблемы ў кола славістычных даследаванняў. Таму ў процівагу тэндэнцыі да інтэрнацыяналізацыі і нівеліравання нацыянальных адрозненняў у сучасным славянскім моўным і культурным развіцці сфарміравалася і пашырылася тэндэнцыя да нацыяналізацыі, накіраваная якраз на ўзмацненне нацыянальнай адметнасці і спецыфікі. Фарміраванне гэтай тэндэнцыі абумоўлена некалькімі прычынамі, галоўнымі сярод якіх з'яўляюцца:

- рэакцыя на неславянскую моўную і культурную экспансію;
- фарміраванне новых літаратурных славянскіх моў, літаратур і культур, для якіх важна замацаваць сваю адметнасць;
- новыя ўмовы функцыянавання і развіцця тых славянскіх моў, літаратур і культур, якія доўгі час існавалі ў цесным узаемадзеянні і канкурэнцыі з іншымі больш моцнымі ў камунікатыўных адносінах блізкароднаснымі славянскімі мовамі.

Усё гэта ставіць перад сучаснай славістыкай новыя праблемы і задачы, патрабуе выпрацоўкі новых падыходаў і поглядаў як на навуковыя, так і арганізацыйныя пытанні правядзення міжнародных з'ездаў славістаў.

2.5. Нарэшце, пашырэнне славянскіх моў, вялікіх і малых, у новыя сферы камунікацыі стымулюе фарміраванне новых функцыянальных стыляў, што таксама становіцца аб'ектам славістычных даследаванняў у XXI стагоддзі. Развіццё новых перадавых тэхналогій робіць актуальнай задачу іх укаранення ў сферу славістычных даследаванняў.

Гэтыя і іншыя пытанні і праблемы знайшлі адлюстраванне ў тэматыцы з'езда, што сведчыць пра значнасць і актуальнасць славістыкі як навукі ў XXI стагоддзі.

3. Шаноўныя калегі! XV Міжнародны з'езд славістаў упершыню праходзіць у Беларусі. Мы высока цэнім той выбар, які зрабіў Міжнародны камітэт славістаў у 2008 годзе ў Охрыдзе, прызначыўшы Мінск месцам

чарговай сустрэчы вучоных, якія прысвяцілі сваю навуковую дзейнасць вывучэнню моў, літаратур, фальклору і культуры славянскіх народаў. Супольнасць славянскіх народаў унесла і працягвае ўносіць свой важкі ўклад у сусветную цывілізацыю. Дзякуючы стварэнню славянскай пісьменнасці братамі Кірылам і Мяфодзіем, славяне занялі свой пачэсны пасад у сям’і цывілізаваных народаў Еўропы. Як відаць з праграмы з’езда, першая літаратурная мова славян – стараславянская, у аснову якой пакладзена мова нашых далёкіх продкаў – дрыгавічоў-другавітаў – да гэтага часу прыцягвае ўвагу даследчыкаў усяго свету. Месца і роля славянскіх моў і літаратур у мінулым і сучасным свеце цікавіць не толькі вучоных славянскіх краін, але і шырокую навуковую грамадскасць ад Японіі да Злучаных Штатаў Амерыкі. Нам асабліва прыемна адзначыць, што беларуская праблематыка традыцыйна займае значнае месца ў тэматыцы міжнародных з’ездаў славістаў. Зразумела, што яна будзе шырока прадстаўлена і на гэтым з’ездзе, які адбываецца ў Беларусі. Спрэчныя ці недастаткова даследаваныя праблемы моўнай сітуацыі ў Вялікім Княстве Літоўскім, роля Францішка Скарыны ў дэмакратызацыі кніжнай культуры ў Беларусі і сярод усходніх славян, месца беларускай мовы ў сучасным глабалізаваным грамадстве, традыцыйныя і новыя формы літаратурнай творчасці, фальклор як адлюстраванне асноў духоўнага жыцця народа і іншыя пытанні, якія хвалююць не толькі навукоўцаў, але і шырокія колы грамадства нашай краіны, будуць прадметам абмеркавання на з’ездзе. Мы ўпэўнены, што высновы, да якіх прыйдуць вучоныя ў выніку абмеркавання гэтых праблем, не застануцца толькі ў сферы “чыстай” (акадэмічнай) навукі, але паўплываюць на вырашэнне надзённых задач нашага культурнага жыцця.

У выніку глабальных перамен у сучасным свеце адбылося перамеркаванне роляў і інтарэсаў у міжнароднай палітыцы. Гэта пэўным чынам паўплывала і на зніжэнне цікавасці да славістычных даследаванняў у розных краінах. У сувязі з гэтым нам хацелася б выказаць асаблівае прызнанне і ўдзячнасць удзельнікам з’езда з неславянскіх краін, якія незалежна ад розных неспрыяльных абставін захавалі сваю навуковую цікавасць да праблем славістыкі, а часта і чыста чалавечую прыхільнасць да славянства як унікальнай культурнай і духоўнай супольнасці брацкіх народаў. Разам з тым, мы канстатуем павышэнне ролі ў развіцці славістыкі новых навуковых цэнтраў у славянскіх краінах, прадстаўнікі якіх удзельнічаюць у рабоце з’езда.

Правядзенне XV Міжнароднага з’езда славістаў у Беларусі мы разглядаем як прызнанне пэўных поспехаў славістыкі ў нашай краіне, а таксама поспехаў нашай маладой славянскай дзяржавы, якая ў XXI стагоддзі ўпэўнена рухаецца па шляху нацыянальна-культурнага будаўніцтва. Таму вопыт тых славянскіх краін, якія ўжо прайшлі свой шлях нацыянальна-культурнага станаўлення, фарміравання нацыянальнай

філалагічнай навукі, у тым ліку і славістыкі, для нас асабліва актуальны і важны.

Яшчэ з часоў выдатнага беларусіста і славіста Яўхіма Карскага вывучэнне і даследаванне славянскіх моў, літаратур і культур стала адным з асноўных напрамкаў нашай гуманітарнай навукі, пра што сведчыць удзел беларускіх вучоных у міжнародных з'ездах славістаў, пачынаючы з Першага з'езда славянскіх філолагаў у Празе ў 1929 годзе. Мы ўпэўнены, што XV Міжнародны з'езд славістаў, які пачынае сваю работу сёння, дасць новы стымул як для развіцця і пашырэння славістычных даследаванняў у краіне, так і для прыцягнення ўвагі беларускага грамадства да праблем нацыянальна-культурнага жыцця дзяржавы ў XXI стагоддзі.

Шаноўныя калегі! Дазвольце аб'явіць XV Міжнародны з'езд славістаў адкрытым і пажадаць усім нам поспехаў у гэтай сферы навуковай дзейнасці, якая дапамагае вывучаць, захоўваць і развіваць славянскія мовы, літаратуры і культуры.

Дзякуй.

21 жніўня 2013 года

У Л А Д З І М І Р Г У С А К О Ў

Намеснік старшыні Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі,
старшыня арганізацыйнага камітэта па падрыхтоўцы і правядзенні XV
Міжнароднага з'езда славістаў у Мінску ў 2013 годзе, акадэмік

Выступленне пры адкрыцці XV Міжнароднага з'езда славістаў

Паважаныя калегі і сябры!

Дазвольце мне ад імя шматтысячнага калектыву навуковых супрацоўнікаў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі вітаць вас у Мінску на XV Міжнародным з'ездзе славістаў. У гэтай зале сёння сабралася навуковая гуманітарная эліта, якая вызначае асноўныя напрамкі развіцця сучаснай славістыкі, забяспечвае захаванне славянскай ідэнтычнасці, падтрымлівае пашырэнне ведаў пра славянскія мовы, літаратуры і культуры ў свеце.

Правядзенне чарговага XV Міжнароднага з'езда славістаў у Беларусі мы расцэньваем як прызнанне ўзроўню развіцця беларускай нацыянальнай славістыкі, ролі беларускай мовы і літаратуры ў агульнай славянскай культурнай прасторы.

Мне асабліва прыемна адзначыць, што беларускія вучоныя-гуманітары ўнеслі свой важкі ўклад у станаўленне і развіццё славістыкі наогул, а таксама ў фарміраванне беларускай нацыянальнай славістыкі. Вядомым фактам з'яўляецца тое, што стваральнікам славістычнай фалькларыстыкі з'яўляецца выдатны беларускі, украінскі і польскі збіральнік фальклору Даленга-Хадакоўскі (Адам Чарноцкі). Выключна важная роля ў развіцці беларускай нацыянальнай мовазнаўчай славістыкі належыць нашаму славутаму земляку акадэміку Яўхіму Карскаму, які ў сваёй фундаментальнай працы "Беларусы" даследаваў сістэму беларускай мовы на шырокім славянскім фоне, упершыню ўвёў беларускі моўны матэрыял у агульнаславянскі кантэкст.

У акадэмічным асяроддзі сфарміраваліся і развіваюцца асноўныя славістычныя напрамкі беларускай нацыянальнай філалогіі. Ужо ў першым Пражскім Міжнародным з'ездзе славістаў прымаў удзел першы дырэктар акадэмічнага Інстытута мовазнаўства прафесар Пётр Апанасавіч Бузук, які выступіў з наватарскім дакладам, прысвечаным праблемам славянскай лінгвагеаграфіі.

У Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі ў другой палове XX стагоддзя выкананы буйныя даследаванні ў галіне беларускай мовы, літаратуры і фальклора, якія не толькі паказваюць высокі ўзровень

беларускай гуманітарнай навукі, але і маюць важнае значэнне для славістыкі ў цэлым.

Сярод важнейшых прац акадэмічных гуманітарыяў неабходна ў першую чаргу назваць фундаментальныя слоўнікі беларускай мовы, якія засведчылі лексічнае багацце нашай беларускай мовы, акадэмічныя граматыкі, у якіх апісана сістэма беларускай літаратурнай мовы, цыкл прац па беларускай дыялекталогіі, за якія акадэмічныя вучоныя-дыялектолагі ўдастоены вышэйшых дзяржаўных узнагарод – Дзяржаўнай прэміі СССР і Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

У Нацыянальнай акадэміі навук падрыхтаваны і выдадзены шматлікія працы, якія адлюстроўваюць багацце беларускага фальклору, нацыянальнай духоўнай культуры і традыцый. Толькі сярод выданняў акадэмічных фалькларыстаў, культуролагаў і этнографістаў апошніх гадоў серыя “Беларуская народная творчасць” (47 тамоў), “Гісторыя беларускага мастацтва” (6 тамоў), “Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі” (8 кніг), “Беларусы” (13 тамоў) і інш.

У Інстытуце мовы і літаратуры створана шматтомная “Гісторыя беларускай літаратуры”, падрыхтаваны і выдадзены зборы твораў класікаў беларускай літаратуры.

Знакавай славістычнай працай Інстытута мовы і літаратуры НАН Беларусі дзяржаўнага маштабу з’яўляецца 16-томны “Этымалагічны слоўнік беларускай мовы”, у якім даследуецца паходжанне лексікі беларускай мовы на шырокім славянскім і індаеўрапейскім фоне і праца над якім уступіла ў завяршальную фазу.

Выключна важнае значэнне для беларускага мовазнаўства і сусветнай славістыкі мае шматтомны “Гістарычны слоўнік беларускай мовы”, у якім адлюстравана лексіка помнікаў старабеларускага пісьменства XIV – пачатку XVIII стст., што дазваляе паказаць не толькі ўзровень развіцця тагачаснага беларускага грамадства, але і дыяпазон культурных, дзелавых і іншых сувязей продкаў сучасных беларусаў са славянскімі і неславянскімі народамі.

Сёння акадэмічныя гуманітары ўдзельнічаюць у распрацоўцы шматлікіх міжнародных навуковых праектаў. Асабліва важным сярод іх з’яўляецца “Агульнаславянскі лінгвістычны атлас”, у выкананні якога прымаюць актыўны ўдзел вучоныя-славісты з Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Істотны ўдзел беларускіх славістаў у рабоце шматлікіх камісій, якія дзейнічаюць пры Міжнародным камітэце славістаў. Пры Нацыянальнай акадэміі навук функцыянуе Беларускі камітэт славістаў.

23 жніўня ў пятніцу адбудзецца сустрэча Міжнароднага камітэта славістаў у Прэзідыуме НАН Беларусі, дзе мы больш падрабязна азнаёмім гасцей з дзейнасцю гэтай буйнейшай навуковай установы нашай краіны.

Развіццё і распаўсюджанне пісьменства і кніжнай справы ў Беларусі і іншых славянскіх землях цесна звязана з прыняццем хрысціянства, што

дало магутны штуршок для развіцця і пашырэння кніжнасці на ўсходнеславянскіх землях, развіцця духоўнасці і культуры. Зусім нядаўна ў нашай краіне шырока адзначана 1025-годдзе Хрышчэння Русі. Сёння наша краіна можа па праву ганарыцца тым, што, нягледзячы на складаныя старонкі нашай гісторыі, у Беларусі мірна суіснуюць праваслаўная і каталіцкая хрысціянскія канфесіі, якія аказваюць істотны ўплыў на духоўнае ўдасканаленне сучаснага беларускага грамадства. Мы таксама ганарымся багатай літаратурна-пісьмовай спадчынай нашага народа, якая складае важную частку не толькі беларускай, але і сусветнай духоўнай культуры. Многія помнікі старабеларускага пісьменства да гэтага часу чакаюць сваіх даследчыкаў, таму што на сучасным этапе дзяржаўнага будаўніцтва нам вельмі важна данесці да шырокіх слаёў беларускага грамадства наша духоўнае багацце.

Шаноўныя сябры! Мы спадзяёмся, што за час работы з'езда вы здолееце не толькі абмеркаваць свае навуковыя праблемы, але і пазнаёміцца з навуковымі дасягненнямі беларускіх вучоных у галіне славістыкі, даведацца пра нашу культуру і гісторыю, наладзіць сяброўскія і дзелавыя кантакты. Усё гэта будзе садзейнічаць развіццю міжнароднага супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння ў навуковай сферы. Хачу пажадаць вам добрага настрою, плённых дыскусій і творчага натхнення.

21 жніўня 2013 года

С Я Р Г Е Й М А С К Е В І Ч

Міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь

Прывітальнае слова да ўдзельнікаў XV Міжнароднага з'езда славістаў

Шаноўныя ўдзельнікі, арганізатары
і госці Міжнароднага з'езда славістаў!

Дазвольце сардэчна вітаць вас ад імя педагагічнай і навукова-адукацыйнай супольнасці Рэспублікі Беларусь.

У духоўнай скарбніцы чалавецтва гісторыя і культура славянскіх народаў надзвычай багатая і адметная. Славістыка як міждысцыплінарная навука даследуе шырокі спектр пытанняў і праблем, звязаных з развіццём і ўзаемадзеяннем моў, літаратур, фальклору, матэрыяльнай і духоўнай культуры славянскіх этнасаў, выяўляе глыбокія, гістарычна вывераныя народныя традыцыі, абумоўленыя ідэаламі мінулага і сучаснасці, стваральным патэнцыялам таго ці іншага славянскага этнасу.

Праблемы станаўлення і развіцця славянскіх культур, моў і літаратур, этнакультурнай ідэнтычнасці, захавання традыцыйных каштоўнасцей знаходзяцца ў цэнтры ўвагі навукоўцаў-славістаў не адно стагоддзе, не губляюць сваёй актуальнасці і ў наш час, аб чым сведчыць тэматыка заяўленых дакладаў XV Міжнароднага з'езда славістаў. Сёння народы славянскіх краін імкнуцца да стварэння свайго гісторыка-жыццёвага і мастацкага летапісу з улікам як агульнага, сусветнага культурна-гістарычнага вопыту, так і з памяццю пра ўласна-нацыянальныя традыцыі і законы станаўлення родных культур.

Пазнанне свайго праз суседняе ў параўнанні і вывучэнні, павага да разнастайных ідэй і канцэпцый народаў-суседзяў дапамагаюць выйсці на канструктыўны, вольны ад стэрэатыпаў дыялог, адпаведны запатрабаванням XXI стагоддзя. У гэтым працэсе ўзаемапазнання варта выкарыстоўваць любую магчымасць. І, думаецца, сённяшні навуковы форум, які сабраў славістаў з многіх краін свету і які ўпершыню праводзіцца менавіта ў Беларусі, якраз і будзе спрыяць выкананню гэтай высокай і пачэснай місіі.

Беларуская славістыка мае багатыя традыцыі ў справе даследавання нацыянальна адметнага, спецыфічнага і ўніверсальнага, агульнага. У нашай краіне назапашаны значны вопыт даследавання міжкультурных камунікацый, стварэння навукова-навучальнага комплексу славяназнаўства, падрыхтоўкі высокакваліфікаваных славістаў: у беларускіх вышэйшых установах адукацыі на сённяшні дзень вывучаецца большасць славянскіх моў, ажыццяўляецца абмен студэнтамі і

выкладчыкамі з Беларусі і іншых славянскіх краін.

Упэўнены, што супрацоўніцтва навукоўцаў-славістаў з розных краін свету вельмі перспектыўнае і будзе, безумоўна, спрыяць міжкультурнаму дыялогу, бо ў сучасным свеце глабалізацыі падтрымка нацыянальнай самабытнасці, яднанне славянскіх народаў – справа і культурнай, і агульначалавечай важнасці.

Жадаю вам, шаноўныя ўдзельнікі высокага форуму, плёну ў працы на ніве славістыкі, поспехаў у навукова-даследчай дзейнасці, здароўя, дабрабыту, а таксама радасці і задавальнення ад знаходжання на гасціннай беларускай зямлі!

21 жніўня 2013 года

БАРЫС СВАТЛОЎ

Міністр культуры Рэспублікі Беларусь

Удзельнікам XV Міжнароднага з'езда славістаў

Шаноўныя дэлегаты і госці з'езда!

Шчыра і сардэчна вітаю вас, гасцей з 34 краін свету, у сталіцы незалежнай Беларусі – горадзе Мінску, дзе ўпершыню праводзіцца Міжнародны, пятнаццаты па ліку, з'езд славістаў.

Сімвалічна, што напярэдадні з'езда ў Мінску адбыліся ўрачыстасці з нагоды 1025-годдзя Хрышчэння Русі. Гэтая духоўная акцыя пацвердзіла тую значную ролю, якую адыгрывалі і працягваюць адыгрываць славянскія народы ў гісторыі чалавецтва і ў сучасным свеце. Не меней сімвалічна і тое, што пасля заканчэння форуму адбудзецца свята беларускага пісьменства і друку. Гэта сведчыць пра тое, што Беларусь займае “свой пачэсны пасад між” славянскімі “народамі”; нам ёсць чым ганарыцца, што паказаць свету з набыткаў славянскай культуры і мастацтва.

Нацыянальная бібліятэка Беларусі – скарбніца ведаў, рэспубліканскія музеі з унікальнымі экспанатамі сусветнага значэння, тэатры, у рэпертуары якіх – лепшыя ўзоры нацыянальнай і класічнай драматургіі, Цэнтры традыцыйных рамёстваў з унікальнымі ўзорамі народнага мастацтва, у якіх зашыфравана гісторыя, філасофія, духоўнасць беларусаў, шматвяковыя традыцыі дойлідства, пісьменства і адукацыі і многае іншае – гэта тыя складнікі, якія даюць нам падставы быць на роўных з усім славянскім светам.

Упэўнены, што правядзенне менавіта ў Беларусі такога прэстыжнага аўтарытэтнага навуковага форуму, як XV Міжнародны з'езд славістаў – гэта высокая ацэнка з боку міжнароднай супольнасці ўнёску нашай краіны ў славянскую культуру, гэта магчымасць прадэманстраваць на міжнародным узроўні поспехі, якія дасягнуты намі ў сферы гуманітарнай навукі і нацыянальнай культуры, гэта яшчэ адзін крок на шляху ўмацавання сувязей паміж народамі і дзяржавамі.

Жадаю ўдзельнікам з'езда плённай працы, новых адкрыццяў, поспехаў, здароўя, жыццёвага дабрабыту, найлепшых уражанняў!

З павагай.

21 жніўня 2013 года

ПАТРЯРШЫ ЭКЗАРХ УСЁЙ БЕЛАРУСІ

МІРТАПАЛІТ МІНСКІ І СЛУЦКІ

ФІЛАРЭТ

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО

УЧАСТНИКАМ ПЯТНАДЦАТОГО МЕЖДУНАРОДНОГО СЪЕЗДА
СЛАВИСТОВ

Город Минск. 21 августа 2013 г.

Высокочтимые участники съезда!

Дамы и господа!

Дорогие братья и сестры!

Сердечно приветствую всех вас – участников Международного съезда славистов!

Знаменательно, что по воле организаторов вашего форума он промыслительно совпадает с поистине благословенными датами – 1025-летием Крещения Руси и 1150-летием создания святыми равноапостольными Кириллом и Мефодием славянской азбуки.

С девятого века и до сего дня вера Христова является краеугольным камнем развития славянских народов. Несмотря на различие в частностях, деталях, сложившихся под влиянием исторических, геополитических, национально-культурных и иных факторов, глубинные корни духовности славян питаются из родника христианского вероучения. Поэтому каждый, видя мощную духом славянскую цивилизацию, может вслед за Псалмопевцем Давидом сказать, что она *“будет яко древо, насажденное при исходящих вод, еже плод свой даст во время свое, и лист его не отпадет, и вся, елика аще творит, успеет”* (Пс. 1, 3).

Отрадно, что Международный комитет славистов избрал местом проведения очередного съезда славистов город Минск – столицу Республики Беларусь. Мы почитаем это за великую честь.

В истории Белой Руси, объединившей на своей многострадальной земле различные направления и влияния, первоисточник Кирилло-Мефодиевской миссии всегда был наиважнейшим и незаменимым. Из него черпали силы и вдохновения преподобная Евфросиния Полоцкая и святитель Кирилл Туровский; Виленские мученики Антоний, Иоанн, Евстафий и преподобномученик Афанасий Брестский; доктор Георгий (Франциск) Скорина; диакон Иоанн Федоров и Петр Мстиславец;

благоверный князь Константин (Василий) Острожский; праведная София Слуцкая и святитель Георгий Конисский, а также целый сонм других светочей нашего народа.

Полагаю, что для нас, ныне живущих, духовное наследие славянской цивилизации – не просто памятник минувших дней или отвлеченный объект анализа, а живая связь времен и залог достойного будущего.

Желаю всем вам содержательной и плодотворной работы.

Бог в помощь!

Спасибо за внимание.

Митрополит Минский и Слуцкий,
Патриарший Экзарх всея Беларуси

АРЦЫБІСКУП МІНСКА-МАГІЛЁЎСКИ

КАНДРУСЕВІЧ ТАДЭВУШ

ПРЫВІТАЛЬНАЕ СЛОВА

падчас адкрыцця XV Міжнароднага з'езда славістаў.

Глыбокапаважаны прэзідыум, дарагія ўдзельнікі XV Міжнароднага з'езда славістаў.

Ад імя Каталіцкага Касцёла ў Беларусі шчыра вітаю ўсіх вас і дзякую за запрашэнне прыняць удзел у гэтай знакавай падзеі, якой з'яўляецца чарговы, ужо пятнаццаты, Міжнародны форум славістаў.

Беларусь як славянская краіна з багатаю і адначасова трагічнаю гісторыяй па праве заслужыла тое, каб у ёй быў арганізаваны і праведзены з'езд славістаў свету. Знаходзячыся ў цэнтры Еўропы, у вялікай сям'і іншых славянскіх народаў, яна ўжо ўнесла і працягвае ўносіць свой пасільны ўклад у развіццё і ўзаемадзеянне славянскіх моў, літаратур, культур і фальклору, а таксама ва ўмацаванне славянскага адзінства ў сучасным свеце.

Неабходна падкрэсліць, што гэты юбілейны форум славістаў праходзіць у 1150-ю гадавіну стварэння славянскай пісьменнасці апосталамі славянаў святымі Кірылам і Мятодам, а таксама ў 1025-ю гадавіну Хрышчэння Русі. Гэтыя гістарычныя падзеі далі новыя магчымасці як для евангелізацыі славянскіх народаў, так і для развіцця іх культуры.

Атрыманая два дзесяцігоддзі таму свабода веравызнання ў Беларусі стала новым імпульсам для развіцця рэлігійнай, у тым ліку каталіцкай, лексікі беларускай мовы. Мы добра ўсведамляем, што для дасягнення поспеху ў евангелізацыі і рэлігійнай дзейнасці патрэбна не толькі абвяшчэнне Добрай Навіны, але і правядзенне набажэнстваў на роднай мове. А для гэтага неабходны адпаведныя пераклады Святога Пісання, літургічных кніг і касцёльных дакументаў. Патрэбна таксама іншая рэлігійна-навуковая, асветніцкая і папулярная літаратура для дарослых, моладзі і дзяцей.

Гэта вельмі складанае і адказнае заданне, улічваючы тое, што раней, калі Касцёл і рэлігія знаходзіліся ў надзвычай складаных умовах, на гэта не звярталася ніякай увагі. Праца ў дадзеным кірунку ўскладняецца тым, што яшчэ не дастаткова поўна распрацавана рэлігійная тэрміналогія на беларускай мове, таму працэс перакладу і падрыхтоўкі рэлігійнай

літаратуры носіць творчы характар да такой ступені, што нярэдка даводзіцца ўжываць неалагізмы, каб перадаць сэнс.

Праблемай з'яўляецца таксама тое, што розныя веравызнанні выкарыстоўваюць розную тэрміналогію для акрэслівання адных і тых жа паняццяў, што становіцца новым выклікам для рэлігійных арганізацый Беларусі.

На працягу апошняга дваццацігоддзя Каталіцкі Касцёл на Беларусі ажыццявіў пераклад на сучасную беларускую мову і выданне Евангелля, Імшала і ўсіх літургічных кніг, неабходных для дзейнасці Касцёла: Дакументы Другога Ватыканскага Сабора, Кампендый катэхізіса і Кампендый сацыяльнага вучэння Касцёла, усе энцыклікі папаў Яна Паўла II, Бенедыкта XVI і Францішка. За гэты час на беларускай мове таксама выдадзена болей за 200 найменняў кніг, у тым ліку каля 100 літургічных і тэалагічных выданняў, малітоўнікаў, больш за 100 выданняў гісторыка-рэлігійнай, мастацкай, навукова-папулярнай літаратуры, з іх больш за 25 кніг для дзяцей і моладзі. Мінска-Магілёўская архідыяцэзія з 1994 года выдае часопісы на беларускай мове: штомесячнік “Ave Maria” (наклад 8000 асобнікаў), культурна-рэлігійны кварталнік “Наша вера” (наклад 1300 асобнікаў), часопіс для дзяцей “Маленькі рыцар Беззаганнай” (наклад 4000 асобнікаў).

Праз падрыхтоўку рэлігійных выданняў на беларускай мове мы імкнёмся не толькі вырашаць праблемы Касцёла і задавальваць патрэбы вернікаў, але таксама стараемся зрабіць свой унёсак у распрацоўку рэлігійнай лексікі беларускай мовы, развіццё і ўзбагачэнне айчыннай культуры. У гэтай дзейнасці мы цесна супрацоўнічаем з навукаю, культураю і заўсёды ўдзячныя спецыялістам за прафесійную дапамогу і кансультацыі ў падрыхтоўцы якаснай рэлігійнай літаратуры.

Правядзенне Міжнароднага форуму славістаў у Беларусі – вялікі гонар для нашай краіны; гэта таксама дар, які трэба належным чынам выкарыстаць.

Спадзяюся, што XV Міжнародны з'езд славістаў стане новым крокам у вывучэнні і развіцці славянскіх моў, у тым ліку і беларускай, а таксама паспрыяе еднасці славянскіх народаў.

Жадаю поспехаў у працы форуму і праз заступніцтва святых Кірыла і Мятода прашу ў Бога благаслаўлення для ўсіх вас.

Дзякую за ўвагу.

21 жніўня 2013 года

А Л Я К С А Н Д Р М А Л Д А В А Н

Член Міжнароднага камітэта славістаў, старшыня Расійскага
камітэта славістаў, акадэмік

Приветственное слово к участникам XV Международного съезда славистов

Дорогие коллеги, дорогие друзья!

Вот и наступил опять день нашей торжественной встречи. Мы снова собрались, чтобы обменяться новыми знаниями, полученными нами за прошедшие пять лет, чтобы, обсуждая эти результаты, вместе поразмышлять об актуальных и приоритетных задачах славистики, обсудить возникающие при этом теоретические и организационные вопросы. Попросту говоря – подумать над тем, как и чем мы можем помочь друг другу. Ведь сами съезды славистов как раз и замышлялись нашими великими предшественниками для организации коллективных усилий и международной координации при выполнении больших работ, которые были бы не под силу одиночкам. Поэтому, как вы знаете, в период между съездами действуют международные научные комиссии по различным направлениям славистики. Благодаря такой организации, за несколько десятилетий XX в. и начала XXI в. удалось выполнить колоссальный объем коллективных систематических работ, которые во многом уже воплотили самые смелые мечты наших предшественников. Достаточно назвать только наиболее значительные из этих достижений, чтобы понять их масштаб: Общеславянский лингвистический атлас, Общекарпатский диалектологический атлас, Малый диалектологический атлас балканских языков (МДАБЯ), «Этимологический словарь славянских языков (Праславянский лексический фонд)» и «Słownik prasłowiański» (работа над которым, к сожалению, приостановлена), заверченный в пяти томах этнолингвистический словарь «Славянские древности», успехи в изучении текстологии славянской Библии – прежде всего ценные тома критического издания «Евангелие от Иоанна в славянской традиции» и «Евангелие от Матфея в славянской традиции», это целый ряд новых каталогов рукописных собраний славянских рукописей; это многочисленные издания крупнейших и важнейших славянских рукописных памятников. Огромным и неоспоримым достижением являются многочисленные словарные предприятия, прежде всего фундаментальные исторические, диалектные и этимологические словари – десятки словарей разных типов, охватывающих практически все хронологические периоды славянской письменности, в том числе такие

многотомные словари, как пражский «Slovník jazyka staroslovenskeho» (и созданный на его основе однетомный «Старославянский словарь»), «Słownik staropolski», «Słownik polszczyzny XVI wieku», «Старобългарски речник», «Staročeský slovník», «Historický slovník slovenského jazyka», «Словарь древнерусского языка (XI–XIV вв.)», «Словарь русского языка XI–XVII вв.», «Словарь русского языка XVIII в.», «Словник староукраїнської мови XIV–XV ст.», «Словник української мови XVI – першої половини XVII ст.», «Гістарычны слоўнік беларускай мовы»; загребский «Rječnik crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije», начали издаваться «Słownik języka polskiego XVII i 1. połowy XVIII wieku», «Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција»; «Словарь обиходного русского языка Московской Руси XVI–XVII вв.». Изданы полностью или близятся к завершению сотни разнообразных диалектных словарей, материалы для которых собирали тысячи специалистов на всем пространстве славянских языков, в том числе такие большие, как «Словарь русских народных говоров», «Słownik gwar polskich», «Речник српскохрватског књижевног и народног језика»; «Тураўскі слоўнік», «Архангельский областной словарь», «Псковский областной словарь» и др.

Эти монументальные труды создали ту необходимую филологическую базу, без которой было немыслимо серьезное обсуждение проблем славистики, открыли возможности и перспективы, которые, несомненно, оправдают затраченные усилия.

За время, прошедшее после последнего съезда, мы еще дальше продвинулись в изучении разнообразных вопросов истории славянских языков и славянских культур. Наиболее заметная особенность последних лет обусловлена тем, что в нашей работе с филологическими источниками мы научились использовать возможности компьютера. В настоящее время почти все славянские языки имеют филологические корпуса. Одна из важнейших задач сегодня – сведение огромного материала славянских письменных памятников в единый корпус, организованный таким образом, чтобы с его помощью можно было получать любую информацию по максимально широкому кругу источников.

Многолетняя история съездовского движения показала его эффективность и плодотворность. Нас объединяет интерес к изучению фундаментальных славистических проблем в их многообразии и переплетении – этим тематика съездов принципиально отличается от проблематики изучения отдельных славянских языков и литератур. Мы исходим из того, что история культур славянских народов – это история их тесного взаимодействия. Мы стремимся не только определять контуры *общности* лингвистического фонда славянских языков и славянской поэтики, унаследованных из праславянской эпохи, но и изучать историю *межславянских заимствований*, которые становились особенно актуальны на этапе формирования национальных культур и создания славянских

литературных языков.

Такой подход позволяет выносить суждения о фактах, явлениях и событиях, имеющих филологическую природу, как части общей истории – например, обнаруживать социальные особенности отражаемой в языке деятельности в различных областях жизни.

Здесь уместно будет вспомнить, что даже во времена идеологического диктата международный характер нашего сотрудничества позволял уходить от политизации славистической тематики. Идеи славянского единства, славянской исключительности («славянской души») и «векового единства» славян, использовавшиеся политиками для обоснования целесообразности политических блоков, заняли свое место в нашей тематике, являясь объектом культурно-исторического анализа.

Филология – одна из древнейших наук в истории человечества. Язык, его устройство и тексты сохраняют для нас прошлое – собственно историю и те смыслы, которые ей сопутствовали. Благородная задача филологии – обеспечить сохранение этих смыслов, их правильное понимание и адекватный перевод на современный язык. Какими бы прагматичными ни представлялись современные государства и общества, их не может не интересовать история своего народа, а значит, наши труды всегда будут востребованы.

Дорогие друзья, в этом году мы встречаемся на белорусской земле, давшей славянской культуре таких известных деятелей, книжников и писателей, как Евфросинья Полоцкая и Кирилл Туровский, выдающийся книгопечатник и культурный деятель Франциск Скорина, гуманист и проповедник Симон Будный, великий просветитель, писатель и государственный деятель Симеон Полоцкий, писатели Янка Купала, Максим Богданович, Якуб Колас, Василь Быков.

Большой вклад в славистику внесли замечательные белорусские ученые: Иван Иванович Носович – автор словаря белорусского языка; филолог Антон Семенович Будилович; фольклорист, этнограф, историк, археолог Юлиан Фомич Крачковский; этнограф, лингвист, фольклорист Павел Владимирович Шейн; филолог, этнограф, фольклорист и палеограф академик Евфимий Федорович Карский; языковед и общественный деятель, инициатор создания и основатель Академии наук Беларуси академик Степан Михайлович Некрашевич, языковед Иосиф Васильевич Волк-Леонович и многие другие.

Мы благодарны Национальному комитету славистов Республики Беларусь, нашим дорогим коллегам, вложившим много сил и труда, чтобы наша встреча здесь была интересной, плодотворной и приятной. Спасибо председателю Международного комитета славистов Александру Александровичу Лукашанцу, спасибо Геннадию Афанасьевичу Цыхуну и всем сотрудникам Оргкомитета по проведению съезда за ту важную предварительную работу, которую они провели.

Обсуждая на этом съезде новые идеи и достижения коллег, мы обогатимся новой информацией и сможем лучше представить место славистических исследований в современном мире и роль каждого из нас в этом процессе. Само наше живое общение для нас более важно, чем прочтение еще одной статьи или книги. Оно, несомненно, будет и плодотворным и позволит нам в новых ракурсах увидеть нашу собственную работу. *Се, что добрò или что краснò, но еже жити братїи вкупь* (Пс. 132, 1).

Мне доставляет большую радость приветствовать вас на нашей встрече. Желаю всем нам с интересом и пользой провести предстоящие дни заседаний!

21 августа 2013 года

Г Е Р Д Г Е Н Ч Э Л Ь

Член Міжнароднага камітэта славістаў, старшыня Германскага
камітэта славістаў, прафесар

Приветственное обращение к участникам XV Международного съезда славистов

Уважаемые дамы и господа! **Дарагія сябры!**

Я очень рад, что мне как представителю немецкой славистики в Международном комитете славистов выпала честь обратиться к вам здесь в Минске с приветственным словом.

Позвольте мне сначала выразить свое удовлетворение тем, что вы, дорогие коллеги-слависты, именно в Минске собрались в таком большом составе. Может быть, на нашем последнем съезде в Охриде, в Македонии, нас было немного больше. Но не будем забывать, что, благодаря многочисленным средневековым достопримечательностям, Охрид – со своими окрестностями – слывет неиссякаемым источником впечатлений для любого путешественника, а тем более для слависта.

То, что Минск и Беларусь в этом плане не совсем могут сравниться с Охридом, связано по большей части со спровоцированной Германским Рейхом войной, подкрепленной идеологией недочеловека на востоке. Эта война имела огромную разрушительную силу и трагические последствия для Восточной Европы, и особенно для Беларуси. Поэтому возможность выступить сегодня перед вами, на Съезде славистов в Минске – это для меня не только большая честь, но и очень трогательное событие.

Мое присутствие здесь – я уверен, как и ваше, дамы и господа, – наряду с интересом к нашему общему предмету, славистике, связано, не в последнюю очередь, с интересом к белорусскому языку и белорусской литературе. Оно является и выражением уважения к белорусской культуре, а также к Беларуси как самостоятельному государству.

Пусть на белорусском языке будет сказано еще много важного – важного особенно для самих белорусов, и пусть белорусский язык и литература послужат одним из многочисленных примеров культурного разнообразия, которое отличает наш старый европейский континент от остальных.

Ученые как средство коммуникации, конечно, всегда использовали различные «лингва франка», выходящие за рамки отдельных национальностей и языков. В процессе глобализации таким «лингва франка» стал, в первую очередь, английский. Но назвать следует и такие

языки, как испанский, французский и, конечно же, русский.

В этом нет ничего предосудительного – но, тем не менее, это не означает, что от всех остальных языков нам можно отказаться.

Полезность не только в «лингва франка», и полезность языка не только экономическая.

Посмотрим, например, на Швейцарию: швейцарцы – весьма вежливые люди, и поэтому с нами, немцами, они, конечно же, говорят на немецком – на его стандартном варианте. Но между собой они никогда этого делать не будут – нельзя же обижать земляка! Дело в том, что швейцарцы, так сказать «немецко-швейцарцы», – независимо от социального статуса и образования – друг с другом всегда говорят только на «Schwizerdütsch», т.е. на своем языке, и немцы их практически не понимают (потому что «Schwizerdütsch» – это по структурам отдельный язык, а не диалект немецкого).

А вдруг и Беларусь когда-нибудь превратится в славянскую Швейцарию? Мечтать не запрещается, как говорят в народе. И мечты, дамы и господа, иногда сбываются, в некоторых случаях даже очень неожиданно, о чем свидетельствует судьба Берлинской стены.

Вернемся к славистике и к нашему Съезду!

От лица всех участников и от себя лично я хотел бы поблагодарить наших белорусских хозяев за то, что они взяли на себя огромный труд организации такого большого мероприятия. Вы, дорогие белорусские коллеги, совместно с Международным комитетом славистов организовали Съезд, который по своему объему и своей структуре опирается на съезды, проведенные в Охриде, Любляне, Кракове и так далее.

Если мы сегодня сравним наш Международный съезд славистов с другими международными конгрессами такого масштаба, то мы заметим, однако, определенную специфику. Специфика эта особенно молодым славистам, а также представителям других филологических дисциплин может показаться странным пережитком того времени, когда в славяноязычных странах – и не только там – царил коммунистический тоталитаризм.

Нам, славистам, именно здесь, в Минске, следовало бы задуматься над тем, не настало ли время расстаться с этими пережитками прошлого и взглянуть по-новому на некоторые аспекты структуры съезда, а может быть, и самого Международного комитета славистов.

Позвольте мне привести только два примера.

(1) Имеет ли – все еще – смысл публиковать доклады из разных стран исключительно в отдельных национальных сборниках, да еще и ПЕРЕД съездом? Я думаю, что публикация международного сборника, выпущенного ПОСЛЕ съезда с выбором прочитанных на съезде докладов дала бы более позитивный эффект и повысила бы международную видимость славистики. Сложнее было бы, конечно,

публиковать многотомный сборник со всеми докладами, но зато у нас есть сегодня многочисленные журналы, которые ждут статей.

- (2) Имеют ли – сегодня еще – смысл квоты по странам, согласно которым регулируется число участников из различных стран? Конечно, можно оставить каждой стране-участнице гарантированное число мест, но бóльшая часть заявленных докладов должна отбираться на конкурсной основе, т.е. на основе оценок избранных международных специалистов.

Существует еще целый ряд других вопросов и проблем. Например, должна ли, или скорее, может ли быть славистика на самом деле и дальше интегративной и сравнительной? Или приемлема для нас и славистика в форме коллекции, собирания отдельных предметов, таких как русистика, белорусистика, полонистика, болгаристика и т.д.? Как кажется, развивается славистика, как кстати и романистика, во многих странах в направлении последнего, особенно в литературоведении. И нельзя не заметить, что литературоведов у нас на съезде не так уж много. Такие вопросы – это задача не только для дискуссии в Международном комитете, а задача для нас всех.

Но, несомненно, дамы и господа, самое важное для нас всех – это предстоящие научные доклады и дискуссии на пленарных заседаниях и за круглыми столами, в секциях и тематических блоках. Весьма полезными могут оказаться и разговоры с коллегами в коридорах, на экскурсиях, а может быть, и в белорусских «карчмах».

Дорогие друзья! Шаноўныя сябры! Я жадаю нам усім плённай працы, а таксама цікавага і прыемнага знаходжання ў Беларусі!

Атрымлівайце асалоду ад беларускай гасціннасці!

Дзякуй!

21 августа 2013 года

А Л Я К С А Н Д Р Л У К А Ш А Н Е Ц

Старшыня Міжнароднага і Беларускага камітэтаў славістаў, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

Выступленне пры закрыцці XV Міжнароднага з'езда славістаў

Сёння завяршае сваю працу XV Міжнародны з'езд славістаў. Дзякуючы гэтай падзеі наша краіна – Рэспубліка Беларусь – увайшла ў клуб славянскіх дзяржаў, якія праводзілі такія аўтарытэтныя міжнародныя навуковыя форумы. Мы ў сваёй краіне расцэньваем гэта як сведчанне таго, што:

- Беларусь займае належнае месца ў супольнасці славянскіх дзяржаў і народаў;
- беларуская мова, літаратура і культура з'яўляюцца неад'емнай часткай славянскай і еўрапейскай культурнай прасторы;
- беларусістыка і беларуская славістыка развіваюцца ў кантэксце асноўных напрамкаў сусветнай славістыкі;
- дасягненні беларускай славістыкі і гуманітарнай навукі ў цэлым прызнаюцца міжнароднай навуковай супольнасцю.

Шаноўныя калегі! Міжнародныя з'езды славістаў адыгралі выключную ролю ў развіцці славістыкі як асобнага адгалінавання гуманітарнай навукі ў XX стагоддзі. Правядзенне XV Міжнароднага з'езда славістаў у Мінску, як і двух папярэдніх у Любляне (Славенія) і Охрыдзе (Македонія), яшчэ раз пацвердзіла, што іх роля і значэнне захоўваюцца ў пачатку XXI стагоддзя, калі асабліваю актуальнасць набывае праблема захавання, падтрымкі і развіцця нацыянальных моў і культур, у тым ліку і славянскіх.

Шаноўныя сябры! Беларусь знаходзіцца ў цэнтры Еўропы і славянскага свету. Таму яе гістарычнае і культурнае развіццё заўсёды праходзіла ў кантэксце агульнаеўрапейскага цывілізацыйнага развіцця. Сёння мы па праву ганарымся нашымі славамі землякамі, якія не толькі ўнеслі неацэнны ўклад у развіццё нацыянальнай культуры, але і добра вядомы ўсяму цывілізаванаму свету. Гэта і Святая Ефрасіння Полацкая, якая шмат зрабіла для распаўсюджвання на беларускіх землях пісьменства, а пад канец свайго жыцця ажыццявіла паломніцтва ў Святую Зямлю да Труны Гасподняй. Даследчыкам старажытнага славянскага пісьменства добра вядомы выдатныя творы ўсходнеславянскага Залатавуста Кірылы Тураўскага. Увесь свет ведае імя беларускага і ўсходнеславянскага

першадрукара Францыска Скарыны, які друкаваў свае кнігі “для добрага навучання простым людзям”. Кніжная спадчына XIV–XVII стагоддзяў, напісаная на старабеларускай мове, вызначаецца не толькі сваім аб’ёмам, але ў першую чаргу разнастайнасцю жанраў і форм, сведчыць аб высокім узроўні развіцця духоўнай культуры на тэрыторыі сучаснай Беларусі. Таму зусім не выпадкова пільная ўвага славістаў заўсёды была скіравана на культуру, літаратуру і моўную сітуацыю Вялікага Княства Літоўскага.

Унікальным рэгіёнам, дзе да сённяшняга дня найбольш захаваліся архаічныя славянскія асаблівасці мовы, духоўнай культуры і фальклору, з’яўляецца Беларускае Палессе, якое таксама прыцягвае ўвагу даследчыкаў славянскіх старажытнасцей.

Увогуле гісторыя Беларусі, беларуская культура цесна звязаны і пераплецены з гісторыяй і культурай славянскіх і іншых еўрапейскіх народаў. Таму невыпадкова яна заўсёды прыцягвала і прыцягвае зараз увагу вучоных як славянскіх, так і неславянскіх краін.

Тэматыка з’езда яшчэ раз пацвердзіла актуальнасць гэтай праблематыкі. Даклады і выступленні па ёй выклікалі вялікую цікавасць ва ўдзельнікаў з’езда і слухачоў.

Адметнай рысай з’езда, работа якога завяршаецца сёння, з’яўляецца тое, што тэматычныя межы сучаснай славістыкі істотна пашыраюцца. Побач з традыцыйнай тэматыкай у праграме з’езда былі дастаткова шырока прадстаўлены даклады, прысвечаныя актуальным пытанням развіцця і ўзаемадзеяння славянскіх моў, літаратур і культур.

Наша краіна, якая, як і многія сучасныя славянскія дзяржавы, толькі ў канцы XX стагоддзя набыла незалежнасць, пастаянна надае вялікую ўвагу гуманітарным праблемам жыцця беларускага грамадства, захаванню і падтрыманню нацыянальных прыярытэтаў, актуалізацыі культурнай і духоўнай спадчыны беларусаў. Таму падрыхтоўка да сённяшняга славістычнага форуму ў нашай краіне адбывалася на фоне шэрагу буйных мерапрыемстваў нацыянальна-культурнага характару.

Так, 2012 год у Беларусі адзначаўся як Год кнігі. Яго галоўнай мэтай было звярнуць увагу нашага грамадства на ролю кніжнай культуры, на захаванне і распаўсюджанне нашай багатай пісьмовай спадчыны, фарміраванне ў грамадскай свядомасці разумення значнасці друкаванага слова для падтрымання і ўмацавання нацыянальнай ідэнтычнасці народа і яго духоўнага ўдасканалення.

У мінулым годзе грамадскасць Беларусі шырока адзначыла 130-гадовы юбілей з дня нараджэння класікаў нашай нацыянальнай літаратуры Янкі Купалы і Якуба Коласа, якія стаялі каля вытокаў сучаснай беларускай літаратурнай мовы. Сваёй шматграннай творчасцю яны вывелі беларускую літаратуру на еўрапейскі ўзровень і ў цэлым прадвызначылі развіццё беларускай літаратуры на працягу ўсяго XX стагоддзя. У сваіх творах яны не толькі адлюстравалі жыццё беларускага народа, раскрылі яго духоўны

свет і нацыянальны асаблівасці менталітэту і ўспрымання акаляючага асяроддзя, але і даказалі, што беларусы – гэта славянскі народ, што беларуская мова – гэта славянская мова, што беларуская літаратура – гэта славянская літаратура, што беларусы маюць права на сваё месца ў славянскай і еўрапейскай супольнасці, на ўласную дзяржаўнасць, культуру, мову і літаратуру. Таму вельмі сімвалічна сёння, у дзень закрыцця XV Міжнароднага з’езда славістаў, успомніць словы нашага славутага земляка Янкі Купалы, якія ён напісаў 100 гадоў назад: “І беларус можа змясціцца ў сям’і нялічанай славян!”. Сённяшні навуковы форум, які ўпершыню праходзіў у Беларусі, яскрава пацвярджае справядлівасць гэтых слоў нашага выдатнага паэта.

Таксама ў мінулым годзе шырока адзначаўся і 100-гадовы юбілей яшчэ аднаго выдатнага беларускага паэта XX стагоддзя Максіма Танка. Да гэтых юбіляў у акадэмічным Інстытуце мовы і літаратуры падрыхтаваны і выдадзены Поўны збор твораў Якуба Коласа ў 20-ці тамах, а таксама Збор твораў Максіма Танка ў 13-ці тамах. Зараз працягваецца работа па падрыхтоўцы і выданні збораў твораў такіх вядомых беларускіх пісьменнікаў, як Іван Шамякін, Іван Навуменка, Уладзімір Караткевіч, якія ўнеслі вялікі ўклад у развіццё беларускай і славянскай літаратуры XX стагоддзя. Усё гэта сведчыць, што ў нашай маладой славянскай краіне вялікая ўвага надаецца захаванню і папулярызацыі лепшых здабыткаў беларускай нацыянальнай літаратуры. Удзельнікі з’езда змаглі пазнаёміцца з гэтымі фундаментальнымі выданнямі падчас прэзентацыі.

XV Міжнародны з’езд славістаў, безумоўна, з’яўляецца найбольш важнай і знакавай падзеяй навуковага і культурнага жыцця Беларусі ў пачатку XXI стагоддзя. Ён акажа істотны ўплыў на развіццё нацыянальнай славістыкі і ўсёй філалагічнай навукі ў нашай краіне, будзе садзейнічаць умацаванню навуковых кантактаў і пашырэнню міжнароднага супрацоўніцтва, дазволіць звярнуць больш пільную ўвагу на значнасць і важнасць гуманітарных ведаў, якія вызначаюць нацыянальную свядомасць і адметнасць у жыцці сучаснага высокатэхнічнага і інфармацыйнага грамадства.

XV Міжнародны з’езд славістаў, безумоўна, з’яўляецца найбольш буйным і прадстаўнічым навуковым форумам XXI стагоддзя ў нашай краіне. Усяго ў яго рабоце прынялі ўдзел больш за 500 чалавек з 34 краін свету.

Разнастайнымі былі і формы работы з’езда. Удзельнікі з’езда праслухалі пленарныя даклады.

Асноўнае месца ў праграме з’езда займалі секцыйныя даклады. Усяго працавала 16 секцый, якія адлюстроўвалі асноўны дыяпазон тэматыкі з’езда.

У адпаведнасці з тэматыкай з’езда ўсе даклады згрупаваны ў тры асноўныя блокі: мовазнаўчы, літаратуразнаўчы і фалькларыстычна-

культуралагічны. Традыцыйна, найбольш значным па колькасці быў мовазнаўчы блок дакладаў. Аднак неабходна адзначыць шырыню дыяпазону навуковых праблем, якія абмяркоўваліся на літаратуразнаўчых і фалькларыстычных секцыях. Відавочна і пашырэнне праблемнага поля гэтых секцый.

Істотнае месца ў праграме XV Міжнароднага з'езда славістаў займаў блок “Гісторыя славістыкі”. Гэта важна і паказальна, таму што славістыка як навука стала настолькі разгалінаванай, што патрабуе правядзення спецыяльных даследаванняў і абагульненняў.

Зразумела, што сёння яшчэ рана і немагчыма даць змястоўную ацэнку з'езда. Усведамленне навуковай значнасці дакладаў прыйдзе пазней, калі мы будзем перачытваць матэрыялы з'езда: зборнікі тэзісаў дакладаў, зборнікі дакладаў, іншую друкаваную прадукцыю, выдадзеную спецыяльна да з'езда. Аднак ужо зараз можна сказаць, што для абмеркавання на з'ездзе былі прадстаўлены вельмі актуальныя тэмы, у якіх разглядаліся як традыцыйныя для з'ездаў славістаў праблемы, так і новыя, якія характарызуюць асаблівасці сучаснага стану і развіцця славянскіх моў, літаратур і культур.

Прыемна адзначыць, што многія даклады выклікалі асаблівую цікавасць ўдзельнікаў з'езда і сабралі шматлікую аўдыторыю. Усё гэта сведчыць, па нашым меркаванні, аб тым, што XV Міжнародны з'езд славістаў здолеў захаваць і падтрымаць высокі навуковы ўзровень гэтага славістычнага форуму і прадэманстраваць асноўныя тэндэнцыі развіцця славістыкі ў XXI стагоддзі.

Дастаткова разнастайнай і вельмі актуальнай была праблематыка тэматычных блокаў, якія сталі важнай часткай праграмы з'ездаў славістаў. Усяго ў праграму з'езда было ўключана 25 тэматычных блокаў. Пасяджэнні многіх тэматычных блокаў прайшлі фактычна ў перапоўненых слухачамі аўдыторыях. Гэта сведчыць пра тое, што такая форма работы з'езда, калі ёсць магчымасць на адным пасяджэнні разгледзець і абмеркаваць нейкую адну асобную навуковую праблему, з'яўляецца эфектыўнай і павінна захавацца на наступных з'ездах славістаў.

Цікавасць удзельнікаў з'езда выклікалі і круглыя сталы, якія былі праведзены ў час работы з'езда: “Скарыніяна ў славянскім і еўрапейскім кантэксте” і “Тарас Шаўчэнка: нацыянальнае вымярэнне і сусветны кантэкст (да 200-годдзя з дня нараджэння)”.

У праграме з'езда дастаткова шырока былі прадстаўлены прэзентацыі выданняў і праектаў. Відавочна, што такая форма прадстаўлення на з'ездах вынікаў навуковых даследаванняў таксама мае свае перспектывы.

Кніжная выстаўка славістычных выданняў, якая працавала падчас работы з'езда, прадэманстравала шырокі дыяпазон славістычных даследаванняў у розных краінах за апошнія пяць гадоў.

Новай формай работы сталі творчыя сустрэчы на кніжнай выстаўцы.

Падчас гэтых сустрэч удзельнікі з'езда змаглі пазнаёміцца з двума арыгінальнымі праектамі. Я думаю, што такія творчыя сустрэчы на кніжнай выстаўцы маглі б стаць пастаяннымі на нашых з'ездах.

Мне асабліва прыемна адзначыць, што праграма з'езда выклікала вялікую цікавасць не толькі ў непасрэдных удзельнікаў з'езда, але і ў навуковым асяроддзі і грамадскасці Мінска і Беларусі ў цэлым. Пастаяннымі слухачамі на з'ездзе былі супрацоўнікі гуманітарных інстытутаў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, выкладчыкі гуманітарных факультэтаў універсітэтаў і проста тыя, хто праяўляе цікавасць да славянскіх моў, літаратур і культур. А гэта таксама гаворыць пра актуальнасць тэматыкі і будзе садзейнічаць, з аднаго боку, ўсведамленню важнасці і аўтарытэту гуманітарных ведаў у жыцці сучаснага беларускага грамадства, а, з другога боку, пашырэнню кола славістычных даследаванняў у нашай краіне і прыцягненню ў сферу славістыкі новых маладых і перспектыўных кадраў.

З асаблівым задавальненнем хачу адзначыць шырокі ўдзел у з'ездзе маладых даследчыкаў з розных краін. Гэта вельмі радуе, таму што дае ўпэўненасць, што нашаму пакаленню ёсць дастойная змена.

Шаноўныя калегі!

Правядзенне такога аўтарытэтнага навуковага форуму, як XV Міжнародны з'езд славістаў, было б немагчымым без дзяржаўнай падтрымкі. Таму з гэтай трыбуны я хачу выказаць словы ўдзячнасці Ураду краіны за вялікую і разнастайную дапамогу ў падрыхтоўцы і правядзенні нашага з'езда і яго фінансавую падтрымку.

Вялікую дапамогу ў арганізацыі з'езда і забеспячэнні яго правядзення аказалі Міністэрства адукацыі, Міністэрства культуры, Міністэрства інфармацыі, Мінскі гарвыканкам і іншыя.

Асноўная нагрузка па навукова-арганізацыйнай і практычнай рабоце па падрыхтоўцы XV Міжнароднага з'езда славістаў лягла на плечы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Кіраўніцтва акадэміі, яе Прэзідыум праявілі разуменне навуковай і грамадскай значнасці гэтага мерапрыемства і прынялі актыўны ўдзел у яго падрыхтоўцы. Істотнай была і фінансавая падтрымка з'езда з боку НАН Беларусі. Таму менавіта з гэтай трыбуны я хачу ад вашага імя выказаць шчырую ўдзячнасць кіраўніцтву НАН Беларусі, а таксама ўсім супрацоўнікам Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, усяму Аддзяленню гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі за праведзеную вялікую арганізацыйную і практычную працу.

Самыя шчырыя словы ўдзячнасці я хачу адрасаваць рэктару Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта Баранавай Наталлі Пятроўне, якая дала магчымасць правесці асноўныя мерапрыемствы з'езда ў памяшканнях універсітэта. Вялікі дзякуй усім службам універсітэта за

стварэнне добрых умоў для работы з'езда і камфортнае знаходжанне ўдзельнікаў з'езда ў будынку МДЛУ.

Фінансавую падтрымку пры падрыхтоўцы з'езда аказала ЮНЕСКА. Гэта сведчыць пра тое, што ў гэтай аўтарытэтай міжнароднай арганізацыі добра разумеюць важнасць і значнасць гуманітарных ведаў у сучасным грамадстве, усведамляюць важнасць падтрымання і ўмацавання нацыянальных моў і культур у XXI стагоддзі. Вялікі дзякуй за аказаную падтрымку Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах ЮНЕСКА і асабіста яе старшыні Уладзіміру Рыгоравічу Шчаснаму.

Шаноўныя калегі і прысутныя!

Асабліваю ўдзячнасць я хацеў бы выказаць зараз Міжнароднаму камітэту славістаў, які на працягу ўсіх пяці гадоў актыўна працаваў над падрыхтоўкай з'езда і забяспечыў выпрацоўку навуковай тэматыкі з'езда, форм работы з'езда, каардынацыю дзеянняў з нацыянальнымі камітэтамі славістаў.

Вялікі дзякуй старшыням нацыянальных камітэтаў славістаў, якія правялі выключна вялікую і важную работу па забеспячэнні ўдзелу ў з'ездзе вучоных з розных краін. Вялікую навукова-арганізацыйную работу на працягу пяці гадоў правёў Беларускі камітэт славістаў. Шчыры дзякуй усім беларускім калегам.

І нарэшце. Ні адно мерапрыемства не можа адбыцца без непасрэдных удзельнікаў. Таму самыя шчырыя словы ўдзячнасці ад імя Міжнароднага і Беларускага камітэтаў славістаў я адрасую вам, дарагія ўдзельнікі з'езда. Дзякуй вам, што вы знайшлі час і магчымасць прыехаць да нас у Мінск, выступіць з дакладамі і тым самым зрабіць магчымым правядзенне XV Міжнароднага з'езда славістаў.

Шаноўныя калегі!

Учора адбыўся пленум Міжнароднага камітэта славістаў, на якім былі разгледжаны арганізацыйныя пытанні, падведзены папярэднія вынікі XV Міжнароднага з'езда славістаў, заслухана інфармацыя аб дзейнасці камісій пры МКС, прынята рашэнне аб акрэдытацыі камісій і іх кіраўнікоў на 2013–2018 гады.

Таксама было разгледжана пытанне аб месцы правядзення XVI МЗС у 2018 годзе, абрана новае кіраўніцтва МКС і зацверджаны склад МКС на 2013–2018 гг. Я маю гонар аб'явіць, што XVI Міжнародны з'езд славістаў у 2018 годзе адбудзецца ў Сербіі ў Бялградзе, а таксама прадставіць новага старшыню Міжнароднага камітэта славістаў прафесара Бошку Сувайджыча.

Дарагія калегі і сябры!

Мінула некалькі дзён напружанай працы, цікавых дыскусій і абмеркаванняў. Падведзены вынікі навуковых пошукаў апошніх пяці

гадоў, вызначаны новыя перспектывы і праблемы. Мы ўсе абагаціліся новымі ведамі, набылі новых сяброў і калег. Наперадзе новыя навуковыя знаходкі і адкрыцці.

Дазвольце аб'явіць XV Міжнародны з'езд славістаў закрытым і пажадаць усім нам шчаслівай дарогі ў Бялград на чарговы XVI Міжнародны з'езд славістаў.

Мінск, 26 жніўня 2013 года

С К Л А Д

МІЖНАРОДНАГА КАМІТЭТА СЛАВІСТАЎ (2 0 1 3 - 2 0 1 8)

Зацверджаны на пленуме Міжнароднага камітэта славістаў
(25 жніўня 2013 г., Мінск, Беларусь)

ГАНАРОВЫЯ ЧЛЕНЫ МКС

Генадзь Цыхун (Беларусь)
Hans Rothe (Германія)
Dean Worth (ЗША)
Riccardo Picchio (Італія)
Sante Graciotti (Італія)
Janusz Siatkowski (Польшча)
Gheorge Mihăilă (Румынія)
Слободан Ж. Марковић (Сербія)
Ján Doruľa (Славакія)

ПРЭЗІДЫУМ

1. Старшыня – Бошко Сувајцић (Сербія)
2. Намеснік старшыні – Лільяна Бајич (Сербія)
3. Сакратар – Петар Буњак (Сербія)
4. Куратар камісій – Peter Žejuch (Славакія)

ЧЛЕНЫ

1. John MacNair (Аўстралія і Новая Зеландыя)
2. Alois Woldan (Аўстрыя)
3. Тодор Бояджиев (Балгарыя)
4. Аляксандр Лукашанец (Беларусь)
5. Francis J. Thomson (Бельгія)
6. Senahid Halilović (Боснія і Герцагавіна)
7. Andraš Zoltan (Венгрыя)
8. Catherine MacRobert (Вялікабрытанія)
9. Gerd Hentschel (Германія)
10. Dietrich Scholze-Šolta (Германія, лужыцкія сербы)
11. Ioannis Ch. Tarnanidis (Грэцыя)
12. Jens Nørgård-Sørensen (Данія)
13. Michael S. Flier (ЗША)
14. Wolf Moskovich (Ізраіль)
15. Abhai Maurya (Індыя)
16. Rafael Guzman Tirado (Іспанія)

17. Marcello Garzaniti (Італія)
18. Элеонора Д. Сулейменова (Казахстан)
19. Olga M. Mladenova (Канада)
20. Sergejus Temčinas (Літва)
21. Милан Ѓурчинов (Македонія)
22. Ана Бантош (Малдова)
23. Jan Ivar Bjørnflaten (Нарвегія)
24. Jos Schaeken (Нідэрланды)
25. Małgorzata Korytkowska (Польшча)
26. Александр М. Молдован (Расійская Федэрацыя)
27. Antoaneta Olteanu (Румынія)
28. Peter Žeňuch (Славакія)
29. Alenka Šivic-Dular (Славенія)
30. Ataol Behramoğlu (Турцыя)
31. Олексій С. Онищенко (Украіна)
32. Marjatta Vanhala-Aniszewski (Фінляндыя)
33. Véronique Jobert (Францыя)
34. Marko Samardžija (Харватыя)
35. Миодраг Јовановић (Чарнагорыя)
36. Vaclav Čermak (Чэхія)
37. Ekaterina Velmezova (Швейцарыя)
38. Per Arno Bodin (Швецыя)
39. Aleksandr D. Duličenko (Эстонія)
40. Ichiro Ito (Японія)

ЗМЕСТ

Прадмова	
Прывітанне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі ўдзельнікам і гасцям XV Міжнароднага з’езда славістаў	
Лукашанец Аляксандр. Выступленне пры адкрыцці XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Гусакоў Уладзімір. Выступленне пры адкрыцці XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Маскевіч Сяргей. Прывітальнае слова да ўдзельнікаў XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Святлоў Барыс. Удзельнікам XV Міжнароднага з’езда славістаў...	
Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт. Прывітальнае слова.....	
Арцыбіскуп Кандрусевіч Тадэвуш. Прывітальнае слова падчас адкрыцця XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Малдаван Аляксандр. Прывітальнае слова к удзельнікам XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Генчэль Герд. Прывітальнае слова к удзельнікам XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Лукашанец Аляксандр. Выступленне пры закрыцці XV Міжнароднага з’езда славістаў.....	
Склад Міжнароднага камітэта славістаў (2013–2018)	